

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 10
pe un an 10
pe un an 10
pe un an 10
pe un an 10
Nori de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci
Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRI

Lipsa:

Nr. 24, 28, 112, 112, 123, 152, 153, 154,
161, 163, 172, 180, 182, 183, 185-192, 198,
202, 208, 209, 212, 216, 225, 242, 243.

Anul IX.

N

CONFERENȚA DELA SIBIIU.

Cum s'au petrecut lucrurile. — Cine a luat parte? — Ce s'a hotărât? — Bucurie pretutindeni. — Români, la luptă!

Conferența ținută Marți în Sibiu este începutul unei noi vieți politice a neamului românesc. După o amorfie care a durat adică 10 ani, căci dela 1894 nu s'a mai ținut conferință în Sibiu, în ziua de 10 Ianuarie n. fruntașii neamului, aleși din toate comitatele, s'au strâns earăși la sfat și în mijlocul unei însuflețiri ce de mult nu s'a mai vădit și într-o înțelegere frățească ce niciodată poate n'a fost ~~mai~~ desăvârșită, adus-au în bună înțelegere, hotărâri care nu ~~mai~~ mârșia să dea roade, să ducă poporul lui bine nemărginit.

Iată aleșii poporului care au luat parte la această însemnată conferință:

Părțile ungarene și părțile banățene.

Comitatul Arad.

Cercul Arad: Dr. Iancu, Dr. St. C. Pop.
Borș-Ineu: Dr. Popovici (Germeiu).

Părțile ardelen.

Comitatul Alba de Jos.

Cercul Abrudului: Dr. Laurențiu Pop, Dr. V. Fodor, Dr. G. David, P. Popovici.

Blaj: A. C. Domșa, Dr. I. Maniu.

Ighiu: N. David, Ioachim Totoianu, Hariton Popa.

Oena: Dr. V. Russu, Dr. Stefan, V. Tordășianu.

Comitatul Bistriței.

Cercul Bistrița: Dr. G. Trip on

Năsăud: Dr. V. Orisor, Ciril Deac.

Comitatul Brașov.

Cercul Brașov I: Dr. N. Vecerdea

Brașov II: V. Voira.

Comitatul Cojocna.

Cercul Clujului: Iuliu Coroien, Dr. A. Pap.

Comitatul Făgăraș.

Cercul Făgăraș: Dr. I. G. Pop, Dr. T. Pop.

George de Basesști i-a și întâmpinat cu însufleșite cuvinte.

Deschiderea conferinței

Conferența s'a deschis Marți la 10 ore înainte d'amezi.

Sala dela »Unicum«, cea mai frumoasă în Sibiu, era plină. Jaseran aleșii poporului, delegații cercurilor, ear sus în galerii, Românimea din Sibiu și din alte părți. Era de față primarul orașului dl Drottler.

Curîntarea președintelui.

George Pop de Basesști, cu toți cei 70-80 ani ce-l apasă umerii, tiner în suflet și cu dulce graiu, deschide conferința prin următoarea vorbire:

Onorată conferință electorală:

Cu sentimentele pe care le am față de voi...

a voinții poporului român din statul ungar.

Dr. I. Suciu răspunde pe scurt lui Dr. Tripou, și însuși pricinile mai de capetenie cari ne fac să ne decidem pentru a lua parte la alegeri.

Fiind două păreri asupra cărora conferența are să se rostască,

Presidentul rînduiește votare.

Pentru activitate (a lua parte la alegeri) votează 19 delegați, iar pentru pasivitate 12.

Presidentul rostește, ca hotărîre a conferenței, votul de mai sus.

Al popot de aplauze răsună în sală.

Se alege apoi un comitet electoral care să conducă afacerile de alegere.

Presidentul mulțumește conferenței pentru osteneala, demnitatea și dragostea de neam de care a dat dovezi prin munca ce a săvîrșit, și închide conferența.

N. Ivan, în cuvinte alese și bine simțite, mulțumește veneratului președinte pentru că deși bătrîn, n'a pregetat a lucra ca un bărbat în puterea vîrstei, ci prin stăruința și cumintenia lui ne-a dat prilejul fericit să putem zice că un mare act s'a săvîrșit în ziua de azi.

Intre strigăte de bucurie și mulțumire, conferența se sfîrșește astfel la orele 7^{1/2}.

Candidații români în comit. Aradului.

Vestim cu bucurie, că în comitatul nostru pînă acum s'au hotărît următoarele candidații.

Președinte	Dr. Ioan Suciu
Chisipen	Ioan Tassu Strănu
Stria	Dr. St. C. Pop.
Proștea	Dr. G. Popa.

Nu ne îndoiim, că toți alegătorii români vor să-și dovedească dragostea de neam, credința cătră lege și bărbăția, se vor aduna în jurul acestor fruntași, ajutînd astfel izbînda steagului național.

Aveni știre că și în celelalte cercuri românești vor candida Români naționaliști.

Cine-î Român adevărat numai Românilor naționaliști să-î dea votul!

Cartea neagră.

Dacă alegerile ce se apropie vor fi un prilej de înălțare națională, de reculegere a celor slabi și de fapte inveseuitoare a celor harnici, de bună samă că ele vor scoate în lumină și lapte urite d'ale celor cari se vor da drept coadă de topor.

Vom luda cu căldură pe cei buni. Ne simțim însă datori să nu ascundem nimic nici din lucrurile urite, ci pe făptuitorii acestora să-î însemnăm la răboj.

Cu ziua de azi deschidem cartea neagră însemnînd într'însa numele și isprăvile celor păcătoși față de neam și anul întreg vom lăsa deschisă această carte, ca toată lumea românească să cunoască pe cei cari se abat de pe calea politicii naționale și se fac unelte în mâinile dușmanilor partidului național român.

Întăiul care a călcat hotărîrile conferenței dela Sibiu și s'a dat coadă de topor e protopopul Lipovei, vestitul Voicu Hamsea, care a năimtit și pe unii subalterni ai sei, ducîndu-î în tabara partidului liberal (unguresc) care tocmai acum vrea să ne rapească școala și biserica.

Vai d'ășa protopop!

D'ALE ALEGERILOR.

Un protopop coadă de topor. Ni-se scrie din Lipova următoarele: «Protopopul Voicu Hamsea ține să dea în vezi despre slugărnicia sa față de stăpîniri și în aceeași vreme și de țara noastră. Mer mat adică la școala din Lipova vătătorii și preoții din tractul său rea cu care a deschis sfătuirea, cunoscut că aleșii neamului român ținut conferență la Sibiu și au d'aci încolo și Români să ia pe legeri. Ne așteptam deci cu toții ca dl prota să ne spună să candidăm acum și noi un Român harnic și cu dragoste pentru popor, când colo ce să vezi? Dl prota ne sfătuește să intrăm în luptă candidînd pe

groful Zselénszky. Să fi văzut fe de față: toți au rămas ca încreme adică: să luptăm pentru un străimul românesc? Prețul Roxin torul Bogoiu nici n'au întăriat nedumerirea și să se întrebă cu oare binele poporului îl ținteste când vrea să ne ducă pe asemă — greșită după a noastră părere se vede că dl prota sa legat tare dela stăpînire, căci ni s'a dat început să îndruga câte verzi și în cercul Lipovei poporul e slă poate lupta cu candidatul național legem pe Zselénszky, împotriva că la alte alegeri d-sa uptase teri. Atunci, adevărat, contele n stăpînirii. . . . Acum face ac ceea-ce dovedește că pe d-sa de popopr, ci vrea să răniască de topor.

«D-le redactor! Suat om cu grea, și ca mine sunt cei mai mulți, pe prota atîta ni-a tot sucit și resucit ce în sfîrșit făcu să lasăm după d- «știe ce știe» și care s'a dus apoi narea partidei «liberale», unde în Românilor a dat cuvînt că noi nu Zselénszky îl vrem deputat.

Din parte ne n'avem multe de trebăm numai ce zice dl Al. Mocș «Drapelul» la toate acestea?

Veniți cu toții să candidăm pe dorințele noastre și să-î ascultăm curîntul.

Sus inimile și cu D-zeu, năinți

Maî mult

URĂ DRAGOSTE.

TEATRU POPORAL ÎN 5 ACTE.

DE

TR. I. MAGIER.

Troușan, țaran fruntaș, primar.

Luereea lui.

lor.

lor.

ice-primar.

ma, văduvă.

ei.

ătător.

Sinisie, preot.

ș, notarul satului.

clorul său.

rtas.

șcal.

ăzitori de câmp și pădure, și evitatori comunali, într'una.

rina.

ora.

ș țaranii.

se petrece în timpul de față, din comitatul Aradului.

ACTUL I.

cioasă a primăriei cu intrare din ta. Pe perețele din fund fereastră, a în col. În mijlocul odăii masă sunt rașcuțite de șemie hârtii

Scena I.

Sandu (preumblându-se)... Acum cunosc eu dincotro suflă vîntul!... Acuma văd eu ghiarele mâtel!... Bine-o zis cine-o zis, că cânia nu pere pînă cu lumea odată!... Ei, dar nici mintea nu de aceea o are omul aici (cătră cap), să o dee cu țărițe la porci!... Ei, hei jupâne viceprimar, adică dumniata ești vâlva care vrea să-î ridice satu 'n cap?!... Ți-ai scos de-a bine unghiile, dar vom vedea noi cine s'a părli!... Da, da, eu stau bun că cineva se va așeza pe bot mîndru și frumușel!... Mă miram eu de atîta trudă și osteneală, ce de-o vreme încoaci își dă dumnealui viceprimarul în comitetul comunal și în comitetul parochial, pentru binele satului, cum zice el!... O fi, o fi draguț Doamne! Creadă numa cel lovit cu leuca, că io-î știu noima și rostul!... Vrea dumnealui adică, că se pună primar, și cum știe că peste mine nu poate trece, se ascute colo prin ședințe: că teaca nu-î cărpită, că punga nu-î îngurzită, și dă, și spală și sopeneste pînă face din alb negru. Și vezi-bine, vorba lată și umflată, place bine la guri-căscate!... Pune-ți pofta 'n cui badișă Porfirie, că din primărie nu-î gusta, pînă va fi porcul cu coadă și Sandu Troușan cu doi ochi deschiși!... Ehei, nici vorba cea de aseară, n'o s'o uit cu una cu două, ș'om vedea cui o să-î fie cu supărare!... Ia caută la el!... Aseară, la Herșcu, îl poftesc cu buna, la masa noastră cu domnul notar și cu domnul fiscal, și el mi-o aruncă ponciș peste năr: că nu se simte, harnic de-a prinde la... Nici nu!... Înzădar se

țin vorba și hangul. Lasa că le... hang de-or moțai ei ca ursul pe zicală lui!... Așa-î, așa-î Sandule!... bagă o că ai dușmanii răi!... Dar ai și tu mîndule, și ai rînduială, și ai putere să-î corn de capră!... Dar, lasă vremea să mă c'oim vedea ce-o să s'alegă, cum sun (batere în ușa).

Scena II.

Sandu, Pralea.

Sandu: Intră.

Pralea (cu lancea de străjer): Tra sănătate domnule primar!

Sandu: Mulțam!... No, ce veste?

Pralea (serios): Nu bună, domnule primar pr'onorate.

Sandu: Cum așa?

Pralea: Apoi vezi domnule primar norate, câte creminoale ne fac nouă la prăpădiții ăștia de oameni, de nu-î n alege capu dintr'atîtea crîmpite... astă ear ne-o făcut o mînapropie!...

Sandru: Ce „mînapropie“ omule?

Pralea: D'apoi blăstămatu cea d alui Hălgăcină o spart în prisacă gardu holambu cel mare și s'a băgat cu caif

APEL

Cătra alegătorii români!

Resimțind puterea dorinței D-Voastre, de a înși-vă fâuritorii sorții, în înțelesul legii și al constituției țării, alegându-vă înși-vă pații, cari să dea glas voinei D-Voastre în amentul țării; resimțind că puterea aceasta orinței este isvorită din însăși puterea de a a D-Voastră, a poporului românesc, conștienta electorală a delegaților români ținută la 11 Ianuarie st. n. în Sibiu a dat ascultare do- al D-Voastră și a decretat, ca alegătorii ro- ni să iee parte activă la alegerile dietale ce vor ținea în țeara întreagă începând din 26 uarie st. n. a. c. Cunoașteți D-Voastră cau- t, că înainte vreme alți s'at vi-s'a dat din tea conferențelor electorale române cu pri- la alegerile dietale, statul atinerii dela le alegeri; știți D-Voastră bine cumpăni și gonirile începute contra noastră și măsura erii noastre din trecut, dar vremea trece și a lumii se schimbă și: dacă slabii am fost, am întărit, dacă neîncercători am fost, conștienta puterii ne-a redat încrederea, dacă im- stiați am fost, dorul binelui obștesc al nea- pe lui iarăși ne-a adunat!

Greutățile noi trebuie să ni-le ușurăm, du- d-sa le noi trebuie să ni-le lecuim, și a noastră e ol laorința să ne scăpăm de năcazurii!

Legile țării ne dau puțină să ne alegem putăți dietali după dorul inimii noastre și legile țării dau dreptul acestor deputați să glas în casa țării: durerilor, dorințelor și zgerii noastre.

Bateți și vi-se va deschide!

Ca să câștigăm drepturi, trebuie să ne fo- sim și să ne stăm folosii de cele ne cari le

ți-a vrea mai mult binele, ca sânge din sân- gele tău?!

3. Bine cumpănind trebuințele neamului în general, ținem de lipsă, ca deocamdată pentru următoarele cercuri să vă recomandăm drept candidații astiei de bărbați, a căror trecut și prezent e garanță pentru binele poporului.

Candidații partidului național român.

Vintul-de-jos	Dr. Iuliu Maniu.
Ighiu	Dr. Alex. Vaida-Voevod.
Boroșineu	Dr. Ioan Suciu.
Chișineu	Ioan Russu Șirianu.
Șirja	Dr. Ștefan C. Pop.
Pecica	Dr. George Popa.
Făgăraș	Dr. Ioan Șenchea.
Arpașul-de-jos	Dr. Octavian Vasu.
Dobra	Dr. Aurel Vlad.
Baia-de-Criș	Vasilie Damian.
Hateg	Dr. Gavril Suciu.
Deva	Dr. Aurel Vlad.
Orăștie	D. Ioan Mihu, eventual Dr. V. Bontescu.
Sasca-montană	Dr. Aurel Vlad.
Făget	Coriolan Bredicean.
Rittberg	Ioan Pepa.
Trăscău	Dr. Vasilie Fodor.
Cristian	Dr. Nicolae Comșa.
Ocna-Sibiului	Dr. Aurel Cozma.
Ileanda-mare	Dr. Teodor Mihali.
Iclodul-mare	Dr. Ioan Kerekeș.
Somcuta-mare	Dr. Teofil Dragoș.
Lăpușul-unguresc	Dr. Vasilie Lucaciu.
Meziesul-aurit	Dr. Andrei Doboș.
Cehul-Silvaniei	George Pop de Băsești.

4. Celelalte cercuri le lăsam la buna d-voa- stră chibzuială, candidând bine înțeles astfel de bărbați, despre a căror capacitate și bună cre- dință sunteți convinși, aducând aceasta neamă- nat la cunoștința comitetului permanent elec- toral.

5. Pentru toate afacerile electorale aveți să vă adresați comitetului electoral executiv, cu adresa: Dr. Aurel Vlad, Orăștie, Șosea de

6. În cercuri unde sunteți în minoritate, dar naționalitățile aliate conlocuitoare, cer să spri- găm candidat neromân, Vă recomandăm să vă dați voturile D-Voastre pentru candidatul națio- nalist, pe care în conștelegere cu D-Voastră vă vor propune fruntașii cercurilor respective.

7. Vă rugăm ca și în cercurile unde sun- teți în minoritate, pentru cinstea steagului, pu- neți-Vă candidat naționalist și afirmați-Vă do- rința.

Și acum înainte cu Dumnezeu, la luptă sfântă, unde bunul țării și al neamului ne cheamă!

Din ședința comitetului electoral executiv, ținută în Sibiu la 11 Ianuarie st. n. 1905.

George Pop de Băsești. mare proprietar.	Dr. Aurel Cosma, advocat.
Dr. Vasile Lucaciu, paroh.	Dr. Izidor Pop, advocat.
Dr. A. Vaida-Voevod. mare proprietar.	Dr. V. Bontescu, cand. de adv.
Dr. Teodor Mihali, adv. mare propriet.	Dr. Ioan Șenchea advocat.
Dr. Ioan Suciu, advocat.	Dr. Victor Onișor advocat.
Dr. Nicolae Comșa medic.	Nicolae Ivan, proprietar.
Dr. Aurel Lazar, advocat.	Dr. Ștefan C. Po advocat.
Dr. Aurel Vlad, advocat.	Virgil Tomici, proprietar.

Războiul ruso-japonez.

Perdereă Rușilor dela Port-Arthur

Se scrie, că garnisoana rusă din Por- Arthur a fost compusă din 38 — 40 m de oameni. În decursul luptelor au căzu au murit de boale și au perit fără urmă cam 10 mii de oameni. După alte știr- perderea Rușilor e de 25 de mii de oameni. După cum s'a vestit mai de curând, per- tractările în privința capitulației s'a decurs în limba rusă și engleză, deoarece nici un oficer rus nu cunoștea limba japoneză. Ge- neralul Stössel a aflat cea dântăi știre despre Kuropatkin și armata lui dela ofi- cerul jadonez Ciuzoma. A ascultat cu mi- mire vestea despre lupta purtată lângă Sacho, în care au căzut 60.000 de solda- ruși. Alina și putat veni în țeară, unde spionii îi spusese că Kuropatkin cu in- treaga lui armată e la depărtare numai de 32 kilometri de Port-Arthur. Stössel a adoptat cinci copii de al oficerilor ca- zuți și îi va duce cu sine în Rusia.

Esirea celor dântăi prizonieri ruși din Por- Arthur, în Sâmbăta trecută, a stârnit un mult curiozitatea soldaților japonezi, ca să înșirat în linie lungă până la stațiunea Gliggingen ca să-l privească pe Ruși. Mai târziu au cerut să fie scoși din spital ca să fie pre- zenți la esirea Rușilor din oraș. Pentru ace

1. Consultări-vă neamului pentru neșie- cerc electoral în comitete electorale exe- tive.

2. Dați-Vă votul singur aceluia, despre re sunteți încredințați că va înțelege păsurile vrea și poate să vă lecuască relele, și cine a înțelege mai bine, ca fratele tău, și cine

Sandu (râde ținându-se de burtă) Ho... ho... Ho... Ho, bată-te bruma, măi Prale!... „Măna- propie“ și „creminolă din oficiu“, da de unde ai apucat?!

Pralea: D'apoi nu e asta creminolă din când se bagă el cu voia în trifoiu altuia?...

Sandu: Oh, oh, nici n'am știut că și capu ariului nostru Pralea, e glavă de filozof!... minte însă, că „manupropriu“ se zice, când ul cu mâna lui își subșcrie numele unde-va.

Pralea: Că tot un drac e aceea pr'onorate, ori doară Petru lui Hălgăcină, nu cu mâna lui proprie a spart gardu și s'o băgat în trifoi?...

Sandu: Noa, că tu măi, chiar știți vorbi pe titulă!...

Pralea: De cătră acea nu mi rușine pr'o- norate domnule primar! Nu mă tem nici de Tascălușul Călin că mă întrece în vorbă... nu de aceea am slugit eu trei ani la domnul advocat Schelt. Și știți dumneata că numa dacă ești om mla cap, o pot scoate la capăt cu el.

Sandu: No bine, bine Prale. Se lăsam acuma aceste, că pe Petru lui Hălgăcină, iliau eu a spovadă, da să vorbim alte lucruri mai de cap. Măi Prale!... și-o spune despre o de altă cătră măi cu ciucuri, și tu îți deschide în bine ochii și urechile, de vrea să nu țile mance vârcolă!...

Pralea: Să nu trăesc dacă te pricep ceva!...

Sandu: Apu, bagă dară de samă și pricepe că nu-i șagă! Ni-s'o pus băha în cap, că pră- pădim pădurea satului și că mănăcam, nu știu ce fondurii diavolului.

Pralea: Ai, calce-l răta pe Herscu, că el

părat doară douăzeci de fire de lemîn, și ni-o tăiat jumătate de pădure... că doară moara cea noauă și grajdul cel mare tot de acolo le-o făcut.

Sandu: Ține-ți gura măi hodorogă!... De Herscu știm noi cu ce drept a umblat, dar alții s'au bagat acolo fără nici o rinduială.

Pralea: Așa-I domnule primar, că după Herscu și după slugii dumitale, toți oamenii s'au bagat în pădure. Nu tăgăduesc, că și mie mi-o adus cuscru Filimon un car de lemne.

Sandu: Diavolu să te ducă cu cuscru tău cu Filimon cu tot, da măi tacă din fluera! Auzi mă! Ce-o fost, o fost și-o trecut că noi ne-am cruțat unii pe alții, dară sunt și oameni surepi, cari nu-si încăp în pele... Viceprimarul Porfirie își ascute colțul să ne muște. Bagă de samă, că voi aveți răspundere și pentru pădure. Apoi măi Prale, ce n'ai văzut până acuma, n'ai văzut până acuma, n'ai văzut și pace bună, dar ce vezi de acuma, aceea se ia la răvaș... Îți spun să ai grijă de Porfirie, de Mafteiu lui So- fron și de ceilalți colăcari și cărcotași cari fac gură prin sat!...

Pralea: Se mă calce vaca dacă cruț pe nime, că nu vreau să ajung la cauzie creminolă.

Sandu: (răstă): Înțe ești ce ți-am spus?...

Pralea: Înțales domnule primar pr'onorate!

Sandu: Noa, apoi strângeți gura, să nu te plesnesc peste ea!

Pralea: (în parte): Aceasta ar fi o faină mână proprie!...

(Afară se aude zgomot de voci certan-

Sandu: D'apoi acum?!. Ce nărabura năib o mai fi și asta?!

Pralea: Ei, da!...

Un glas femeesc (de afară): Hai numai primariul, că și eu vreau să ne descarcă odată!...

Alt glas bărbătesc (de afară): Nu sbe- scârțaitoare, ci-ți mișcă mai iute picioarele întrați odată în lăuntru!

Primul glas: Mergem... asta vreu... hai numai, hai!...

Scena III.

Sandu, Prale, Gligor

Gligor (în parte): Măi, măi, măi!...

Baba Todor (în parte): Sărutu-te!...

Sandu: (Cătră baba Todor): Dumniată, să tacă! (Cătră Gligor). Vorbește tu, ce vreu muer aceste?...

Gligor: Domnule primar! Tocmai stătea afară în ulița mare, când năia Iosana trec cu coșele dela fărână, atunci se ivește din ul mică baba Todea și cum vede pe nana Iosa se repede ca vântoazele la ea...

Baba Todor (întrerupând): Iute cum i umbletu, sărutu-te... cum mi umbletu!...

Sandu: Nu te-am întrebat! Tacă din gură!

Baba Todor: Ta, tac sărutu-te!...

ie, ca pământu, sărutu-te!...

Sandu (mânios): Tacuta-I odară, parparii

(Va urma).

Însă nu s'a auzit nici o vorbă vatamătoare din gura nici unui japonez, ci din potrivă, au fost cât se poate de buni față de ei și mulți soldați ruși care abia-și puteau duce lăzile grele în care aveau lucrurile trebuincioase, le-au luat japonezii și le-au dus ei până la gară.

Rușii au eșit din oraș în câte-va companii compuse din câte o sută de soldați pe cât s'au putut, în rânduri încheiate, oficerii care s'au hotărât să împartă prinoarea împreună cu soldații lor, alergau pe lângă companii, cu hainele lor sure și cu sabiile scoase. Oficerii care nu puteau merge pe jos, s'au dus cu trei trăsuri la gară. Soldații japonezi salutau în mod regulamentar atât pe soldații de rând cât și pe oficerii ruși.

Rapoartele spun, că soldații ruși par a fi destul de bine hrăniți, hainele însă erau rupte de tot, așa ca sămăna mai mult a bandă de hoți decât a soldați.

Pe fața multor soldați se vedeau urmele înfrângerii și ale suferinței. Oficerii din când în când, se sileau prin comandă cu voce slăbită să ție ordine în rânduri, dar se vedea că soldații nu mai ascultau de vorba de comandă a oficerilor. Japonezii au dat rușilor beutură răcoitoare, bere și țigări. La gară i-a urcat repede pe toți în vagoane și trenul lung a pornit spre Dalni.

Războiul pe mare.

Cum a perit „Petru-Pavlosk“. — Povestirea unui oficer.

În războiul ce se dă pe mare, între Japonezi și Ruși, până acum mai îngrozitor a fost chipul cum a fost nimicită cea mai mare corabie de război rusească, „Petru-Pavlosk“.

Sunt șapte luni de atunci, cu toate astea și acum se mai scrie despre acea grozăvie. Chiar zilele astea, oficerul stegar Schippe, unul dintre cei șapte oficeri scăpați ca prin minune, a povestit următoarele:

„Războiul pe mare pentru flota (corăbiile) din Port-Arthur a fost intrarea (în teatru) sumară din port. Și prin această strimtoare de mare corăbiile noastre mai puteau ieși numai cu două ore înainte de a scădea marea (care, se știe tot la 6 ore, apoi eare crește). Pe atunci comandantul Makarof obiceiul să trimită în largul mării corăbiile mai mici, cari încăierându-se cu Japonezii, să-i înșale pe aceștia spre port unde erau așezate mine, de cari lovindu-se vapoarele japoneze să fie aruncate în aer. Dușmanul, din pară-îngrozase și el în fața portului asemenea mine.“

„Era la 31 Martie, Paștile noastre: torpiloarele (vase de război mai mici) eare se încăieraseră cu corăbiile japoneze cari așezau în apă mine. Acestea au tăiat apoi drumul unei corăbii de ale noastre. Makarof văd primejdia, a poruncit un atac, în fața căruia mai japonezii s'au retras. Dar retragerea lor era numai aparentă, pentru-că în curând ne pomenirăm că avem în față o mulțime de corăbii japoneze și trebui să ne îngrijim să nu ni se taie și nouă, celor de pe „Petru-Pavlosk“, calea. Eram atunci cam la 15 mile depărtare de țarm. Să ne vină în ajutor și alte corăbii din Port Arhur, nu puteam nădăjdui, deoarece-marea începuse a scădea. Makarof dete deci semnal de retragere; în chipul acesta voia să-i înșale pe Japonezi pe locurile unde așezasem mine. Ei însă nu ne-au urmărit, ci au rămas în largul mării. Ne-am reîntors deci spre Port-Arthur.“

„Fusese o zi grea. De dimineață tot la luptă așa că nici n'avusesem vreme să înbucăm ceva. Flota-mă grozav de foame, mă coborîi la masa așternută pentru oficeri. Găsi acolo pe Makarof eufundat în gânduri. În jurul lui erau 7-8 oficeri, cari vorbeau despre cele întâmplate. Mă așezai, obosit, pe un scaun. Eram ca la două mile depărtare de țarm și ne pregăteam să ancorăm (să ne opim adică). Simțiam atunci ca și când s'ar surpa scaunul sub mine și un ropot

grozav se auzi d'alungul corăbiei. Ca fulgerul îmi trecu prin minte că poate ne-am ciocnit de o mină. Alergai sus, pe bord, unde însă abea mă putui ține pe picioare, așa de tare se clătina corabia. Urmă o a doua clătinare, puternică; mina plină de dinamit atunci se spărsese adică și răsturnă vaporul așa fel, în cât roatele ce taie apa se învîrteau în văzduh. În partea din dărăt a vaporului se văzură limbă de foc. Catarge, coșuri, totul se rupse. Marele duce Ciril (care a scăpat și el) stătea pe pantea de comandant. Mă uitam în jurul meu și căutam un briu de scăpare, dar nu găsi. Văzuiu însă o frânghie și cu aceea mă lăsa în mare. Preotul vaporului era la câți-va pași depărtare de mine, lupta cu valurile până ce în urmă îl acoperi un val cât casa. Eu luptam înainte. Simții căte-va lovituri în ceafă. Mă îngrozeam că o să-mi perd cunoștința. Un val mă acoperi, dar ear ajunsei d'asupra. Pe atunci însă Petru-Pavlosk se scufundase, în cât nimic nu se mai vedea din el. Ci pe apă pluteau câte-va grinzi, bucăți din catarge și o luntre. Câți-va înși mai luptau încă împotriva valurilor.

„Mă agățai de o grindă și încercai să-mi descuț ghetele cari mă împedecau în not. Puterile mă părăseau însă. Văzui ear pe marele duce. Era cu mantaua pe el și se agățase și el de o grindă care plutea... Stăteam ca înțepenit, stringând grinda. Îmi simțeam sfârșitul.“

„Se apropiară atunci de noi vasele japoneze „Haidamak“ și „Bejumni“, cari ne pescuiau din apă și cu multă bunăvoință ne dete toate îngrijirile. Numai atunci văzusem că eram rănit la cap, așa că două luni a trebuit să zac în spital.“

Rescumpărări de Anul-Nou.

Pentru îmbrăcarea copiilor săraci din Arad au mai contribuit:

Dr. T. Burdan	5 cor.
Tr. Vășian	5 „
Dr. P. Mladin (Prebu)	5 „
Grigorie Mladin	3 „

Tuturor abonenților nostri le poftim

o o o o An-Nou jericit! o o o o

NOUȚĂȚI.

A R A D, 13 Ianuarie n. 1905.

— Alegerile Dietale pe întreg teritoriul comitatului Aradului se vor face în ziua de Joul, 26 Ianuarie.

— De-ale alegerilor. Dl Dr. Stefan C. Pop, candidatul național al cercului electoral Siria își va ține vorbirea sa de program Sâmbăta 14 Ianuarie n. după amiază la 3 oare în Covășinț, Duminecă la 11 oare a. m. în Siria și în aceeași zi după amiază la oarele 3^{1/2} în Pâncota. Ceea-ce aducem la cunoștința alegătorilor din cercul Siria.

— Ușurați-vă dările. Proprietarii, a căror case sau pământuri sunt întabulate cu împrumuturile ce le-au ridicat dela institutele de băni, să se folosească până încă e timp de drepturile ce le dă articolul de lege 43 din 1883. Fiecare plătitor de dare, dacă pe averea sa are întabulat vre-un împrumut de băni, să își înștiințeze cu dovezi aceea daorie la primăria comunală și să ceară, ca în măsura datoriei să-și scărițeze contribuția sau darea ce are a plăti după averea sa îngreunată. Înștiințarea aceasta trebuie făcută ori în care zi până la 31 Ianuarie st. n. căci (mai târziu nu se ia în socotință, numai în cazul când va dovedi că i-a fost cu neputință a o face la timp.

— Costume de căluseri, pentru 12 soane, sunt de vânzare. Doritorii să se adreseze lui Nicolae Dragoș, a lui Toșor, R. Pecska, R.

— Cuvânt românesc. Ni se trimite și publicăm cu plăcere următoarele: „În nr. 24 al prețutului nostru ziar sub titlul „Coasta de por“ este adus și numele meu în publicarea lui. Înguez și eu ca membru al comitetului executiv. Să poate că și eu să fi fost ales în comitet, dar nu cu consimțământul meu, și nu am luat parte la acea adunare de constil. Vă rog în interesul adevărului a-mi publica această rectificare în nr. dublu de Dumii Pecica-română 3 Ianuarie n. 1905. cu prof. stimă Aron Filimon.“

Eram siguri că fruntașul sus-numit a face. Noi am dat însă atunci și alte nume: șan, Roxin, St. Novac, și Ieftici! Aceștia tac? Se simt bine în tovarășia Jidovilor, în titidul care vrea cutropirea bisericii și școalei mame? Ei vor să lupte la alegeri în tovarșia Morților și Doilor jidovi și împotriva partii național?!. Dar dacă așa vor face, și să-i punem în ramă neagră, ca și strănepotul să se rușineze de „politica“ ce face...“

— «Familia», revista literară redigială de atâta zel și stăruință de dl Iosif Vuk, membru al Academiei Române, a apărut. Crăciun având un cuprins bogat și instructiv. Cu anul viitor «Familia» intră în al 4-lea an de viață. E cea mai veche revistă literară și a fost vreme când era singura hrană intelectuală a Românilor din statul ungar. Dorim merituosului ei redactor viață lungă să poată duce încă mulți ani această cină care dacă adesea e ingrată, nu e puțin adevărat că întotdeauna este spectacolul pentru poporul.

— Presa maghiară, îndeosebi dăpești Hirlap, scriind despre cele pete și hotările în conferința dela Sibiu cu adăugarea sălbaticie în contra fr. partidului național român. Se înțelege natură lucrurile!

Eată dovada cea mai bună despre crurile bune savârșite de Români în conferința națională.

— Din Maramureș. Ne-am obișnuit să auzim tot lucruri rele când despre unul când de alt preot maramureșan și nu fără motive. Zilele aceste văzui stampila parohiei grăv. române din Petrova (com. Maramureș), în fr. di. cărei comune curat românească stă Kálmán alt protopop român (?) Pecetea e aceasta: petrovai gör. kath. egyházközség pecsétje. ce-am ajuns? Oare nu știe dl protopop că oficiosa în biserica noastră e cea românească?

Mai departe, ce căuta acum 2-3 ani și mi se pare și acum pe zidul școlii grăd. române inscripția „Gör. kath. népiskola“. Fro. die protopop!?! Poți da mâna cu dl Joódy asiv.

Ne-ar dura mult, dacă despre toate ac. știe dl vicar Tit Bud și din ori-ce împrejur. încheie ochii.

Un maramureșan

— Volumul de poezii al d-șor Maria Cunțan. D-șoara Maria Cunțan, la Sibiu a scos în București un nou volum de poezii. Despre volumul acesta dl Iorga, profesor universitar în București, scrie în «Sămănătorul» dela 19 Decembrie următoarele:

D-șoara Maria Cunțan își adună în volumele poeziile, sau, mai bine, fiind vorba de care cântă așa de mult pentru sine, care e de străină de public, de critice, de ziare, de viste, de reclamă, de ori-ce zgomot străin, apar, cine știe cum strânse la un loc, poezia d-șoarei Cunțan.

CANCELARIA ARHITECTURII ROMÂN

IOAN NIGA

Arad, strada Atzél Péter Nr. 1.

(Lângă Crucea-Albă).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifica și restaurează serici în mod artistic, din cauza o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, și figuri și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuit.